

กลวิธีการปฏิบัติของนักศึกษาอเมริกันในภาษาอังกฤษ

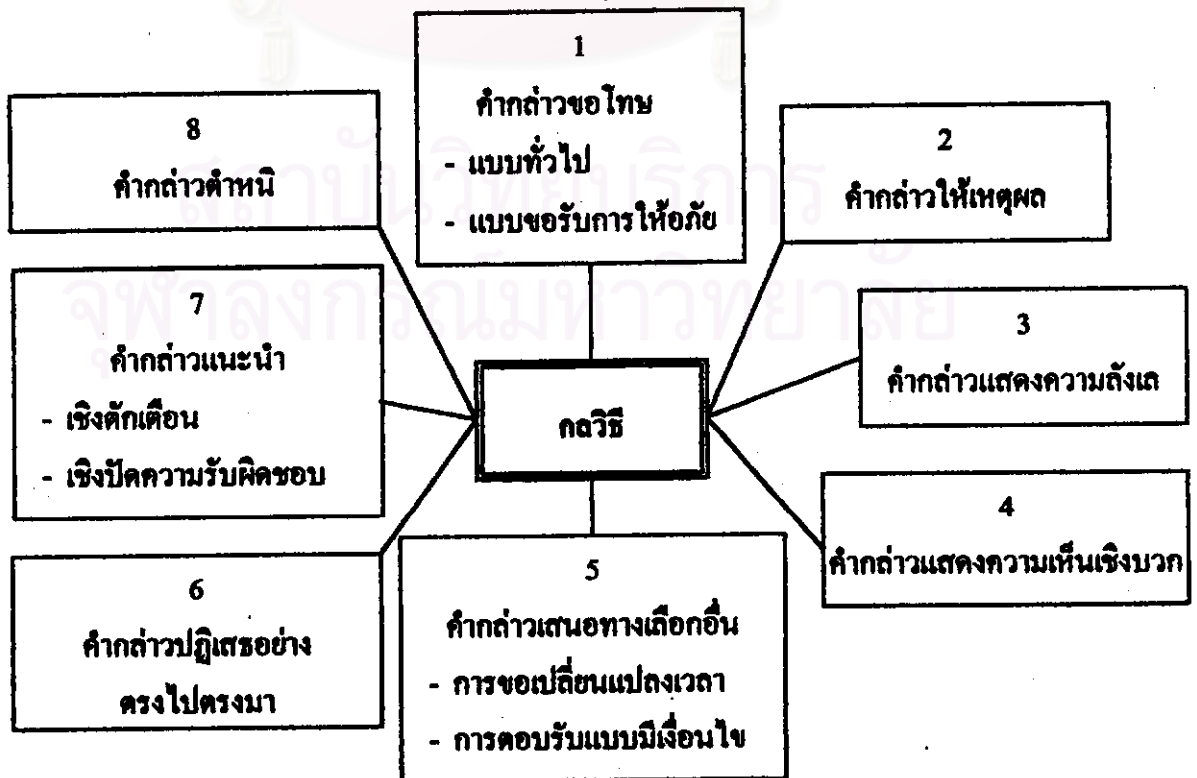
หลังจากรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักศึกษาอเมริกัน และนำมาจัดระเบียบดังกล่าวไว้ในหัวข้อ 3.2 เรียบร้อยแล้ว ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลส่วนนี้มาวิเคราะห์กลวิธีการปฏิบัติว่ามีลักษณะอย่างไร มีทั้งสิ้นกี่กลวิธี ความถี่ในการปรากฏของแต่ละกลวิธี รวมทั้งสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันในแต่ละสถานการณ์จะมีบทบาทมากน้อยเพียงใดในการเลือกใช้กลวิธีต่างๆ และเนื่องจากงานวิจัยนี้ศึกษาการปฏิบัติในสถานการณ์ 2 รูปแบบคือ สถานการณ์การปฏิบัติการขอเรื่อง และสถานการณ์การปฏิเสธข้อเสนอ ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 รูปแบบนี้ โดยแยกให้เห็นชัดเจนดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การปฏิบัติการขอเรื่อง

4.1.1 กลวิธีการปฏิบัติการขอเรื่องของนักศึกษาอเมริกัน

โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังที่ได้กล่าวแล้วในหัวข้อ 3.3.1 ผู้วิจัยพบว่าจากข้อมูลการปฏิบัติการขอเรื่องของนักศึกษาอเมริกัน สามารถจำแนกได้ทั้งสิ้น 8 กลวิธี และบางกลวิธีสามารถจำแนกได้อีกเป็นกลวิธีย่อย ดังจะแสดงในแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กลวิธีและกลวิธีย่อยในการปฏิบัติการขอเรื่องของนักศึกษาอเมริกัน



จากแผนภาพที่ 1 ในขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงกลวิธีและกลวิธีย่อยที่พบทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้คำกล่าวขอโทษ คำขอโทษจะเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ และเป็นที่น่าสนใจว่าพบในทุกสถานการณ์การปฏิเสธการขอร้อง ซึ่งแตกต่างกับการปฏิเสธข้อเสนอ ดังจะกล่าวในหัวข้อ 4.2 ต่อไป การใช้คำกล่าวขอโทษสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลวิธีย่อย คือ

1.1 การใช้คำกล่าวขอโทษแบบทั่วไป นักศึกษาอเมริกันมักใช้คำขอโทษแบบตรงไปตรงมา โดยไม่มีคำขยายใดๆ เลขที่เป็นการเพิ่มความหนักแน่นของคำกล่าวขอโทษนั้น ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเนื่องมาจากว่าในความรู้สึกของนักศึกษอเมริกัน การใช้ "I'm sorry" ก็เป็นการกล่าวขอโทษที่เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีคำขยายที่น่าจะเพิ่มความหนักแน่นแต่ประการใดในการปฏิเสธการขอร้อง ดังตัวอย่าง

“ขอให้ช่วยงานหลังเลิกเรียน”

(10) I'm sorry but I really have to go.

“ขอให้ไปส่งที่บ้าน”

(11) Sorry, I'm committed to be somewhere.

แต่อย่างไรก็ตาม พบกลุ่มตัวอย่างมีการใช้คำว่า “so” หรือ “extremely” เพื่อเพิ่มความหนักแน่นในการกล่าวขอโทษ รวมแล้วพบเพียง 2 ครั้ง ซึ่งนับว่าน้อยมากและไม่พบการใช้คำหรือวลีอื่นๆ อีกเลยในการเพิ่มความหนักแน่นในการกล่าวขอโทษ ข้อความที่พบมีดังนี้

“ขอให้ช่วยงานหลังเลิกเรียน

(12) I'm so sorry but I can not stay, perhaps another time.

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์”

(13) I'm extremely sorry, My family is waiting for me.

1.2 การใช้คำกล่าวขอโทษแบบขอรับการให้อภัย เป็นการใช้คำกล่าวขอโทษในอีกรูปแบบหนึ่ง โดยผู้ปฏิเสธจะเน้นการขอรับการให้อภัย คือขอให้ผู้ขอร้องเข้าใจ และเห็นใจที่ไม่สามารถกระทำตามที่ขอร้องนั้นได้ ข้อความที่พบมีดังนี้

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์”

(14) Please forgive me for not helping but my plan are made for the entire weekend.

(15) I'd love to but I can't I hope you understand.

จะเห็นว่าจากข้อความ (14) และ (15) นั้น ผู้ปฏิเสธไม่กล่าวขอโทษตรงๆ แต่ใช้วิธีขอรับการอภัย ซึ่งพบการกล่าวขอโทษเช่นนี้ในการแสดงวงจกรกรรมการขอโทษของชาวนิวซีแลนด์เช่นกัน (Holmes, 1989) แต่ไม่พบในการกล่าวขอโทษของคนไทย (ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา, 1998)

2. การใช้คำกล่าวให้เหตุผล คือการที่ผู้ปฏิเสธกล่าวอ้างเหตุผลและความจำเป็นต่างๆ ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำขอร้องนั้นได้ ซึ่งเหตุผลที่ใช้อ้างนั้นก็มียุทธศาสตร์ตั้งแต่ที่มีความเฉพาะเจาะจงน้อย ไปถึงมีความเฉพาะเจาะจงมาก คือระบุบุคคล สถานที่ หรือสถานการณ์ที่แน่ชัด แต่ในกลุ่มนักศึกษาอเมริกันมักกล่าวให้เหตุผลแบบกว้างๆ ไม่ลงลึกในรายละเอียดมากนัก การให้เหตุผลมักปรากฏร่วมกับการใช้คำกล่าวขอโทษ แต่บางครั้งก็พบการใช้คำกล่าวให้เหตุผลอย่างเดียวโดยไม่พบร่วมกับการใช้กลวิธีอื่นๆ ตัวอย่างมีดังนี้

“ขอร้องให้อยู่ช่วยงาน”

(16) I'm sorry, I'm really busy today.

(17) I would like to, but I made other plan.

จะเห็นว่าการใช้คำกล่าวให้เหตุผลใน (16) และ (17) นั้น ผู้ปฏิเสธไม่อธิบายแน่ชัดว่ามีธุระอะไรหรือมีสิ่งอื่นที่จะต้องทำคืออะไร ผู้ปฏิเสธเพียงแค่หยิบยกเหตุผลสั้นๆ เนื่องจากไม่ต้องการบอกรายละเอียดทั้งหมดแก่ผู้ขอร้อง แต่อย่างไรก็ตามบางครั้งก็พบการใช้คำกล่าวให้เหตุผลแบบเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ดังตัวอย่าง

“ขออืมสมุดโน้ตย่อ”

(18) I really need them to study tonight.

“ขอให้ฝึกฝนบทสนทนา”

(19) Sorry, but I have an appointment with other student. We can do it tomorrow.

จากข้อความที่ (18) ผู้ปฏิเสธใช้คำกล่าวให้เหตุผลกับเพื่อนอย่างเจาะจงว่า ต้องการที่จะอ่านสมุดโน้ตย่อของตนในคืนนี้ จึงไม่สามารถให้เพื่อนยืมได้ หรือในข้อความที่ (19) อาจารย์ใช้คำกล่าวให้เหตุผลกับนักศึกษาว่ามีนัดกับนักศึกษาคนอื่นจึงไม่สามารถฝึกฝนบทสนทนาให้ได้ ซึ่งเป็นการใช้คำกล่าวให้เหตุผลที่เฉพาะเจาะจงเช่นกัน

3. การใช้คำกล่าวแสดงความลังเล คือการที่ผู้ปฏิเสธมีการใช้คำที่ทำให้การปฏิเสธนั้นดูอ่อนลง คำที่ใช้มีหลากหลาย ซึ่งโดยทั่วไปเรียกว่า รูปหลีกเลี่ยง (hedges) เช่น “just”, “pretty”, “really” หรือ “probably” และการใช้คำกล่าวแสดงความลังเลนั้นมักปรากฏในส่วนของการกล่าวให้เหตุผล ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์

(20) I have made out of town plans. I just can't be there.

“ฝากส่งจดหมาย”

(21) Probably not today but I'd drop it off on my way in tomorrow.

จะเห็นว่าในข้อความ (20) และ (21) ผู้ปฏิเสธใช้คำว่า “just” และ “probably” วางไว้หน้าคำแสดงการปฏิเสธ คือ “can't” และ “not” ตามลำดับ เพื่อจะทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกว่าการปฏิเสธนั้นดูไม่แข็งกร้าวเกินไปนัก ส่วนคำว่า “really” นั้นพบประเด็นที่น่าสนใจ เช่นในข้อความต่อไปนี้

“ฝากส่งจดหมาย”

(22) Sorry, I'm not really going in that direction.

การใช้ “really” ในข้อความ (20) โดยวางไว้หลังคำแสดงการปฏิเสธแบบตรงไปตรงมานั้น ผู้ปฏิเสธจะใช้เพื่อให้คำปฏิเสธนั้นดูอ่อนลง ซึ่งก็คือมีความหมายในทำนองเดียวกับเมื่อใช้ “just” หรือ “probably” ในข้อความที่ (20) และ (21) ตามลำดับ แต่ในทางตรงกันข้ามยังมีการใช้ “really” อีกแบบหนึ่ง ซึ่งผู้ปฏิเสธจะใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความหนักแน่นของคำกล่าวให้เหตุผลและบางครั้งก็พบการใช้ “really” ในกลวิธีการปฏิเสธอื่นๆ ด้วย แต่ก็มีวัตถุประสงค์ในการใช้ที่เหมือนกัน คือ เพื่อเพิ่มน้ำหนักหรือความหนักแน่น ดังนั้น “really” ที่ใช้ในความหมายนี้จึงมิใช่เป็นการใช้คำกล่าวแสดงความลังเล ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“ฝากส่งจดหมาย”

(23) I can't. I'm really in a hurry and the post office is in the opposite direction.

จากข้อความ (23) ผู้ปฏิเสธใช้คำว่า “really” เพิ่มความหนักแน่นว่ากำลังรีบ “จริงๆ” จึงไม่สามารถไปส่งจดหมายที่ทำการไปรษณีย์ให้เจ้านายได้

4. การใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก เป็นที่น่าสังเกตว่ากลวิธีนี้พบในการปฏิเสธการขอร้องในปริมาณที่มากเมื่อเทียบกับการปฏิเสธข้อเสนอ (จำนวนครั้งการปรากฏและความถี่ที่พบจะกล่าวในหัวข้อ 4.1.2 ต่อไป) ผู้ปฏิเสธใช้กลวิธีนี้ เนื่องจากมีความประสงค์ให้ผู้ขอร้องเข้าใจว่า มีความต้องการจะกระทำตามที่ขอร้องด้วยใจจริง แต่ไม่สามารถกระทำได้พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ ดังนั้นจึงมักพบการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกควบคู่กับการใช้คำกล่าวให้เหตุผล ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“ขอร้องให้ช่วยงาน”

(24) I'd love to but I've already got plans.

“ขอร้องให้ฝึกบทสนทนาให้”

(25) I wish I could but I'm running late for appointment.

“ขอให้ไปส่งที่บ้าน”

(26) I really would but it's out of my way.

จากข้อความที่ (24), (25) และ (26) พบว่าผู้ปฏิเสธมีการใช้กลวิธีการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกในวิธีต่างๆ กัน แต่ผู้ปฏิเสธต้องการจะสื่อความหมายที่เหมือนกันคือให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณปฏิเสธมีความปรารถนาที่จะกระทำตามที่ขอร้องนั้น แต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถกระทำได้

5. การใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น กลวิธีนี้ พบว่าสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลวิธีย่อย ดังนี้

5.1 การขอเปลี่ยนแปลงเวลา ในกลวิธีย่อยนี้ ผู้ปฏิเสธจะบอกผู้ขอร้องว่าตนสามารถจะกระทำตามที่ขอร้องได้ แต่เป็นเวลาอื่นมีไ้เวลาที่ผู้ขอร้องกำหนด ซึ่งบางครั้งผู้ปฏิเสธก็ระบุวันที่แน่นอน แต่ส่วนใหญ่มักไม่ระบุวันที่แน่นอน รูปประโยคที่พบมีทั้งที่เป็นประโยคบอกเล่าและประโยคคำถาม ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“ขอให้อยู่ช่วยงาน”

(27) I'm sorry I can help another time.

ข้อความข้างต้น ในส่วนที่ขีดเส้นใต้ นักศึกษาตอบปฏิเสธอาจารย์ที่ขอให้อยู่ช่วยงานหลังเลิกเรียน โดยต้องการจะบอกว่าสามารถจะอยู่ช่วยงานได้ แต่ต้องเป็นเวลาอื่นซึ่งในกรณีนี้นักศึกษาไม่ระบุเวลาที่แน่นอน พิจารณาคูคล้ายๆ กันเป็นการสัญญาว่าจะกระทำตามที่ขอร้องในเวลาที่สามารถจะกระทำได้ในเวลาที่เหมาะสม โดยผู้ปฏิเสธใช้ประโยคในรูปประโยคบอกเล่า นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปฏิเสธมีการใช้คำกล่าวเปลี่ยนแปลงเวลา โดยใช้ในรูปประโยคคำถาม หรือเป็นการเสนอแนะ ดังตัวอย่าง

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์”

(28) Can we do it another time? Not today.

(29) How about tomorrow or another? cos I'm busy after class today.

จากข้อความที่ (28) จะเห็นว่าผู้ปฏิเสธเสนอเปลี่ยนแปลงเวลาโดยใช้รูปประโยคคำถาม ส่วนในข้อความที่ (29) เป็นการเสนอเปลี่ยนแปลงเวลาในรูปของการเสนอแนะ โดยเริ่มต้นประโยคว่า “How about...”

5.2 การตอบรับแบบมีเงื่อนไข ในกลวิธีข้อยก ผู้ปฏิเสธจะให้เงื่อนไขแก่ผู้ขอร้องเป็นนัยๆ ว่า สามารถจะกระทำตามที่ขอร้องได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ดังตัวอย่าง

“ขอยืมสมุดโน้ตย่อ”

(30) No, but you may copy them right now.

“ขอให้ไปส่งที่บ้าน”

(31) I really can't today, how about part way to the bus stop?

จากข้อความที่ (30) ผู้ปฏิเสธกล่าวว่าจะให้ยืมสมุดโน้ตย่อไปถ่ายเอกสารเท่านั้น โดยไม่ให้ยืมกลับบ้านตามที่ถูกขอร้อง หรือในข้อความที่ (31) ผู้ปฏิเสธตอบรับเพียงบางส่วน คือ เสนอว่าที่จะไปส่งผู้ขอร้องได้เพียงที่ป้ายรถประจำทางเท่านั้น ไม่สามารถที่จะไปส่งถึงที่บ้านได้ โดยใช้เริ่มต้นประโยคว่า “How about...”

นอกจากนี้ในการใช้คำกล่าวตอบรับแบบมีเงื่อนไขนั้น บางครั้งผู้ปฏิเสธจะให้การแสดงเงื่อนไขในลักษณะที่บอกให้ผู้ขอร้องทราบว่า ผู้ปฏิเสธต้องการปฏิบัติตามที่ขอร้องถ้ามีโอกาส อีกนัยหนึ่งเหมือนกับเป็นการ “ให้ความหวัง” แก่ผู้ขอร้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ให้มาทำงานวันเสาร์”

(32) I've already made plans but if they change, I can make it.

“ขอให้อยู่ช่วยงาน”

(33) I'm sorry, but I have things to do. If I have time I can help you though.

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่าผู้ปฏิเสธใช้คำกล่าวตอบรับแบบมีเงื่อนไขโดยการใช้รูปภาษาแบบ “if...”

6. การใช้คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา พบว่าผู้ปฏิเสธมีการใช้คำแสดงการปฏิเสธจริงๆ เช่น “no”, “can't” แต่มักพบการใช้ “can't” เนื่องจากผู้ปฏิเสธต้องการสื่อความหมายว่า “ไม่สามารถ” (กระทำตามที่ขอร้องนั้นได้) และในบางครั้งผู้ปฏิเสธจะมีการเพิ่มความหนักแน่นในการปฏิเสธโดยใช้คำว่า “really” วางไว้หน้าคำแสดงการปฏิเสธ ซึ่งความหมายของ “really” ในกรณีนี้จะไม่เหมือนกับที่ใช้ในการใช้คำกล่าวแสดงความลังเลดังได้กล่าวมาแล้ว ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์”

(34) I can't, I have plan that just can't break.

“ขอให้ฝึกบทสนทนา”

(35) I really can't today but next time.

“ขี้มสมุดโน้ตย่อ”

(36) No, I need my notes to study.

เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่าจะมีการใช้คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา แต่ก็มักพบร่วมกับการใช้กลวิธีอื่นด้วยเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำกล่าวให้เหตุผล เช่นในข้อความที่ (34) และ (36) และการเสนอทางเลือกอื่นในข้อความที่ (35)

7. การใช้คำกล่าวแสดงการแนะนำ สามารถจำแนกได้ 2 กลวิธีย่อยคือ

7.1 การใช้คำกล่าวแนะนำเชิงปิดความรับผิดชอบ เมื่อมองผิวเผินแล้ว การใช้กลวิธีย่อยนี้จะดูเหมือนการใช้คำกล่าวแนะนำแบบทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาแล้วผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ปฏิเสธมีจุดประสงค์ที่จะปิดคำขอร้องนั้นไปให้ผู้อื่น ดังตัวอย่าง

“ฝากส่งจดหมาย”

(37) That's way's out of my way, maybe you should ask somebody that lives in that direction.

“ขอให้ฝึกบทสนทนาให้”

(38) Sorry but I have to go, maybe a classmate can help you.

จากข้อความที่ (37) จะเห็นว่าผู้ปฏิเสธใช้คำกล่าวแนะนำให้ผู้ขอร้อง หา “ใครสักคน” ที่อยู่ทางเดียวกับไปรษณีย์ที่จะฝากส่งจดหมายได้ หรือในข้อความที่ (38) ผู้ปฏิเสธแนะนำว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนอาจจะช่วยฝึกบทสนทนาให้ได้

7.2 การใช้คำกล่าวแนะนำเชิงตักเตือน กลวิธีย่อยนี้ พบเพียงในสถานการณ์ที่ 3 คือ ปฏิเสธเพื่อนที่มาขอขี้มสมุดโน้ตย่อ ตัวอย่างมีดังนี้

“ขอขี้มสมุดโน้ตย่อ”

(39) Sorry, Mike, but you have to do your own work.

(40) Nope. Maybe you should show up to class more often. You wouldn't have that problem.

จากข้อความข้างต้น ถึงแม้ว่า เมื่อดูผิวเผินจะคล้ายคลึงกับข้อความในกลวิธีย่อย 7.1 แต่ที่ผู้วิจัยไม่จัดอยู่ในกลวิธีย่อยเดียวกัน เนื่องจากเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าผู้ปฏิเสธแฝงจุดประสงค์เพื่อที่จะกล่าวตักเตือนไว้ด้วย กล่าวคือในข้อความที่ (39) ผู้ปฏิเสธกล่าวว่าผู้ขอร้องควรจะทำงานของตนเอง หรือในข้อความที่ (40) ว่า ผู้ขอร้องควรจะมาเข้าห้องเรียนให้มากขึ้นก็จะทำให้ไม่มีปัญหาที่จะต้องมาขี้มสมุดโน้ตย่อของผู้อื่น

8. การใช้คำกล่าวตำหนิ กลวิธีนี้ผู้ปฏิเสธจะใช้คำกล่าวตำหนิผู้ขอร้องที่ไม่บอกล่วงหน้า ทำให้คนไม่สามารถกระทำตามที่ขอได้ ดังตัวอย่าง

“ขอให้มาทำงานวันเสาร์”

(41) Sorry, you should have told Me earlier.

(42) I wish you would have asked prior to Me Making plan for the weekend, I can't make it.

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่าผู้ปฏิเสธใช้คำกล่าวตำหนิผู้ขอร้อง โดยให้ความหมายเป็นนัยว่า ถ้าผู้ขอร้องบอกล่วงหน้า คนก็จะสามารถกระทำตามที่ขอร้องนั้นได้ ซึ่งพบในสถานการณ์ที่ผู้ปฏิเสธ (เจ้านาย) มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ขอร้อง (ลูกน้อง)

4.1.2 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีการปฏิเสธการขอร้องของนักศึกษาอเมริกัน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของกลวิธีต่างๆ 7 กลวิธีที่พบแล้วนั้น ผู้วิจัยต้องการทราบว่าในกลุ่มนักศึกษาอเมริกันโดยรวมนั้น มีการใช้กลวิธีการปฏิเสธต่างๆ มากน้อยต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยจึงแจกแจงนับอัตราการใช้กลวิธีต่างๆ โดยแจกแจงนับทุกครั้งที่พบการใช้ ถึงแม้ว่าในข้อความหนึ่งจะพบการใช้กลวิธีนั้นๆ มากกว่า 1 ครั้งก็ตาม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการแจกแจงนับ พร้อมทั้งคิดเป็นร้อยละในการปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีการปฏิเสธการขอร้องของนักศึกษาอเมริกัน (เรียงลำดับจากที่พบมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด)

ลำดับและกลวิธีที่พบ	จำนวนครั้งการปรากฏ	ร้อยละการปรากฏ
1. คำกล่าวให้เหตุผล	218	35.9
2. คำกล่าวขอโทษ	157	25.8
3. คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา	87	14.3
4. คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น	73	12.0
5. คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก	31	5.1
6. คำกล่าวแสดงการแนะนำ	23	3.8
7. คำกล่าวแสดงความลังเล	17	2.8
8. คำกล่าวตำหนิ	2	0.3
รวม	608	100

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาอเมริกันมีการใช้คำกล่าวให้เหตุผลมากที่สุด ในการปฏิเสธการขอร้อง คือร้อยละ 35.9 เนื่องจากการใช้คำกล่าวให้เหตุผลเป็นข้อความย่อที่พบ ในเกือบทุกข้อความ รองลงมาได้แก่ การใช้คำกล่าวขอโทษ พบร้อยละ 25.8 ถัดมาคือการใช้คำกล่าว ปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา และการใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่นพบในร้อยละที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 14.3 และร้อยละ 12 ตามลำดับ ส่วนกลวิธีการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก การใช้คำกล่าว กล่าวแนะนำ และการใช้คำกล่าวแสดงความลึงเต พบค่อนข้างน้อย และสุดท้ายกลวิธีการใช้คำกล่าว คำนิพนธ์น้อยที่สุด คือร้อยละ 0.3

อนึ่งจากตารางที่ 2 เป็นการนำเสนอความถี่ในการปรากฏของกลวิธีต่างๆ โดยรวม ทั้งนั้น แต่ในบางกลวิธีสามารถจำแนกได้เป็นกลวิธีย่อยๆ ด้วย ดังได้กล่าวในแผนภาพที่ 1 ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า กลวิธีย่อยต่างๆ ที่พบนั้นมีความถี่มากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยจะนำเสนอใน ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีย่อยในกลวิธีการใช้คำกล่าวขอโทษของนัก ศึกษาอเมริกัน

	กลวิธีการใช้คำกล่าวขอโทษ		รวม
	แบบทั่วไป	แบบขอรับการให้อภัย	
จำนวนครั้งการปรากฏ	155	2	157
ร้อยละการปรากฏ	98.7	1.3	100

จะเห็นได้ว่ากลวิธีย่อยของการใช้คำกล่าวขอโทษ เกือบทั้งหมดเป็นคำขอโทษ แบบทั่วไป คือพบถึงร้อยละ 98.7 ส่วนคำกล่าวขอโทษแบบขอรับการให้อภัย พบเพียงร้อยละ 1.3 ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าพบน้อยมาก เนื่องจากเป็นคำกล่าวขอโทษในการปฏิเสธการขอร้อง คำกล่าวขอโทษในลักษณะนี้อาจพบมากขึ้น ถ้าเป็นกลวิธีในการแสดงวัจนกรรมการขอโทษ

ตารางที่ 4 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีย่อยในกลวิธีการใช้คำกล่าวเสนอ
ทางเลือกอื่นของนักศึกษาอเมริกัน

	กลวิธีการใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น		รวม
	คำกล่าวเปลี่ยนแปลงเวลา	คำตอบรับแบบมีเงื่อนไข	
จำนวนครั้งการปรากฏ	47	26	73
ร้อยละการปรากฏ	64.4	35.6	100

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่านักศึกษาอเมริกันนิยมใช้คำกล่าวเปลี่ยนแปลงเวลาก่อนข้างมาก คือร้อยละ 64.4 และใช้คำตอบรับแบบมีเงื่อนไขเพียงร้อยละ 35.6

ตารางที่ 5 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีย่อยในกลวิธีการใช้คำกล่าวแนะนำ
ของนักศึกษาอเมริกัน

	กลวิธีการใช้คำกล่าวแนะนำ		รวม
	เชิงปิดความรับผิดชอบ	เชิงตักเตือน	
จำนวนครั้งการปรากฏ	17	6	23
ร้อยละการปรากฏ	73.9	26.1	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่านักศึกษาอเมริกันนิยมใช้กลวิธีย่อยการใช้คำกล่าวแนะนำเชิงปิดความรับผิดชอบก่อนข้างมากถึงร้อยละ 73.9 ในขณะที่ใช้คำกล่าวแนะนำเชิงตักเตือนเพียงร้อยละ 26.1 ซึ่งในจำนวนนี้ทั้งหมดพบในสถานการณ์ที่ 3 “ขอยืมสมุดโน้ตย่อ” ซึ่งเป็นการปฏิเสธเพื่อนที่มาขอยืมสมุดโน้ตย่อ และเป็นที่น่าสนใจว่าในกลุ่มนักศึกษาไทยจะพบการกล่าวใช้คำกล่าวแนะนำเชิงตักเตือนเช่นนี้หรือไม่

4.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปฏิเสธการขอร้องของนักศึกษาอเมริกัน
กับสถานภาพทางสังคม

ในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งคู่สนทนามีสถานภาพทางสังคมต่างกันนั้น พบว่ามีการเลือกใช้กลวิธีการปฏิเสธต่าง ๆ มากน้อยต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีการปฏิเสธการขอร้องของนักศึกษาอเมริกัน
จำแนกตามสถานการณ์

กลวิธี	ชื่อสถานการณ์และสถานภาพทางสังคมของผู้ปฏิเสธต่อผู้ขอร้อง						รวม
	ขอให้มา ทำงานวันเสาร์ (สูงกว่า)	ขอให้ฝึก บทสนทนา (สูงกว่า)	ขอให้อยู่ ช่วยงาน (ต่ำกว่า)	ฝากส่ง จดหมาย (ต่ำกว่า)	ขออิมมูค โน้ตย่อ (เท่ากัน)	ขอให้ไป ส่งที่บ้าน (เท่ากัน)	
- คำกล่าวให้เหตุผล	44	21	43	45	30	35	218
- คำกล่าวขอโทษ	37	12	33	33	12	30	157
- คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรง ไปตรงมา	11	21	15	5	16	19	87
- คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น	8	36	9	3	9	8	73
- คำกล่าวแสดงความเห็น เชิงบวก	5	6	10	3	1	6	31
- คำกล่าวแสดงการแนะนำ	3	9	-	-	9	2	23
- คำกล่าวแสดงความตั้งใจ	6	2	4	-	4	1	17
- คำกล่าวตำหนิ	2	-	-	-	-	-	2

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาการใช้คำกล่าวให้เหตุผลจะเห็นว่าในเกือบทุกสถานการณ์มีการใช้ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะผู้ปฏิเสธจะมีสถานภาพสูงกว่า ต่ำกว่า หรือเท่ากันกับผู้ขอร้อง ยกเว้นเพียงสถานการณ์เดียวคือ “ขอให้ฝึกบทสนทนา” ที่พบการใช้คำกล่าวให้เหตุผลน้อยที่สุด (21 ครั้ง) ในขณะที่พบว่าการใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่นค่อนข้างมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่าสถานการณ์ดังกล่าวมีความรุนแรงของสถานการณ์ปานกลาง และนักศึกษาอเมริกันอาจมีความเห็นว่าอาจารย์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำกล่าวให้เหตุผลมากนักเมื่อต้องการปฏิเสธนักศึกษา

กลวิธีถัดมาคือการใช้คำกล่าวขอโทษ จะเห็นว่าสถานภาพทางสังคมไม่มีบทบาทเด่นชัดเช่นกัน เนื่องจากพบการใช้ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะผู้ปฏิเสธจะมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่า ต่ำกว่าหรือเท่ากันกับผู้ขอร้อง ยกเว้นอยู่ 2 สถานการณ์คือ “ขอให้ฝึกบทสนทนา” ซึ่งผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ขอร้อง และ “ขออิมมูคโน้ตย่อ” ซึ่งผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมเท่ากันกับผู้ขอร้อง จึงเป็นไปได้ว่าใน “ขอให้ฝึกบทสนทนาให้” นั้น นักศึกษาอเมริกันเห็นว่าไม่มีความจำเป็นมากนักที่อาจารย์ต้องใช้คำกล่าวขอโทษนักศึกษา ในขณะที่ใน “ขอให้มาเป็นที่ปรึกษาในวันเสาร์” เจ้าหน้าที่มักใช้คำกล่าวขอโทษกับลูกน้องมากกว่าที่ไม่สามารถมาช่วยเป็นที่ปรึกษาในวันเสาร์ได้ ในทำนองเดียวกัน ในสถานการณ์ “ขออิมมูคโน้ตย่อ” พบการใช้

คำกล่าวขอโทษน้อยเมื่อเพื่อนมาอิมสมุดโน้ตย่อ เนื่องจากเพื่อนคนดังกล่าวชอบขาดเรียนเป็นประจำ ส่วนใน “ขอให้ไปส่งที่บ้าน” ซึ่งเป็นการปฏิเสธเพื่อนเช่นกัน แต่นักศึกษาอเมริกันมีการใช้คำกล่าวขอโทษมากกว่า อาจเป็นไปได้ว่าไม่อยากจะให้เพื่อนรู้สึกว่าเป็น “ไม่มีน้ำใจ” มากนักเมื่อไม่สามารถขับรถไปส่งเพื่อนตามที่ขอร้องได้

การใช้คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา พบปริมาณการใช้ไม่มากนักในแต่ละสถานการณ์ ยกเว้นในสถานการณ์ “ฝากส่งจดหมาย” ซึ่งพบว่านักศึกษาอเมริกันไม่นิยมใช้คำปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา (พบเพียง 5 ครั้ง) จึงอาจเป็นไปได้ว่า การขอร้อง (ฝากส่งจดหมาย) นั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรงน้อย ประกอบกับผู้วิจัยพบว่าในสถานการณ์นี้พบกลุ่มตัวอย่างตอบรับมากที่สุดคงได้กล่าวแล้วในหัวข้อ 3.2 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยและไม่อยากปฏิเสธ

ส่วนการใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น พบในปริมาณน้อยใกล้เคียงกันเกือบทุกสถานการณ์เช่นเดียวกัน ยกเว้นในสถานการณ์ “ขอให้ฝึกบทสนทนา” เป็นประเด็นที่น่าสังเกต เนื่องจากพบการใช้กลวิธีนี้มากที่สุดถึง 36 ครั้ง จึงเป็นไปได้ว่า นักศึกษาอเมริกันมีความเห็นว่าอาจารย์สามารถเป็นฝ่ายให้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น โดยใช้คำเปลี่ยนแปลงเวลาได้มากกว่า เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วอาจารย์เป็นผู้ที่มีภารกิจมากกว่า รวมทั้งมีอำนาจที่จะเสนอมากกว่า ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงเวลานั้นจะมีความเฉพาะเจาะจงมาก คือกำหนดเวลาแน่นอน หรือมิได้กำหนดเวลาแน่นอนก็ตาม

ในการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก พบว่านักศึกษาอเมริกันใช้น้อยในการปฏิเสธการขอร้อง จึงยังไม่สามารถสรุปบทบาทของสถานภาพทางสังคมที่มีต่อการเลือกใช้กลวิธีได้ ในทำนองเดียวกับการใช้คำแสดงความลึงเลซึ่งพบน้อยเช่นกัน ส่วนการใช้คำกล่าวแนะนำนั้น มีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ ไม่พบนักศึกษาอเมริกันใช้เลยเมื่อผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ขอร้อง ซึ่งได้แก่ สถานการณ์ “ขอให้อยู่ช่วยงาน” และ “ฝากส่งจดหมาย” ในขณะที่พบการใช้คำกล่าวแนะนำในสถานการณ์อื่น ๆ ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณไม่มากนัก และกลวิธีสุดท้ายคือ การใช้คำกล่าวตำหนินั้น ถึงแม้ว่าจะพบเพียง 2 ครั้ง แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากพบในสถานการณ์ “ขอให้มาทำงานวันเสาร์” ซึ่งผู้ปฏิเสธ (เจ้านาย) มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ขอร้อง (ลูกน้อง) โดยเจ้านายใช้คำกล่าวเชิงตำหนิลูกน้องว่า ควรจะบอกให้ทราบล่วงหน้าว่าจะให้มาเป็นที่ปรึกษาในวันเสาร์

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่านักศึกษาอเมริกันจะไม่ใช้คำกล่าวแนะนำเมื่อผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ขอร้อง แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า

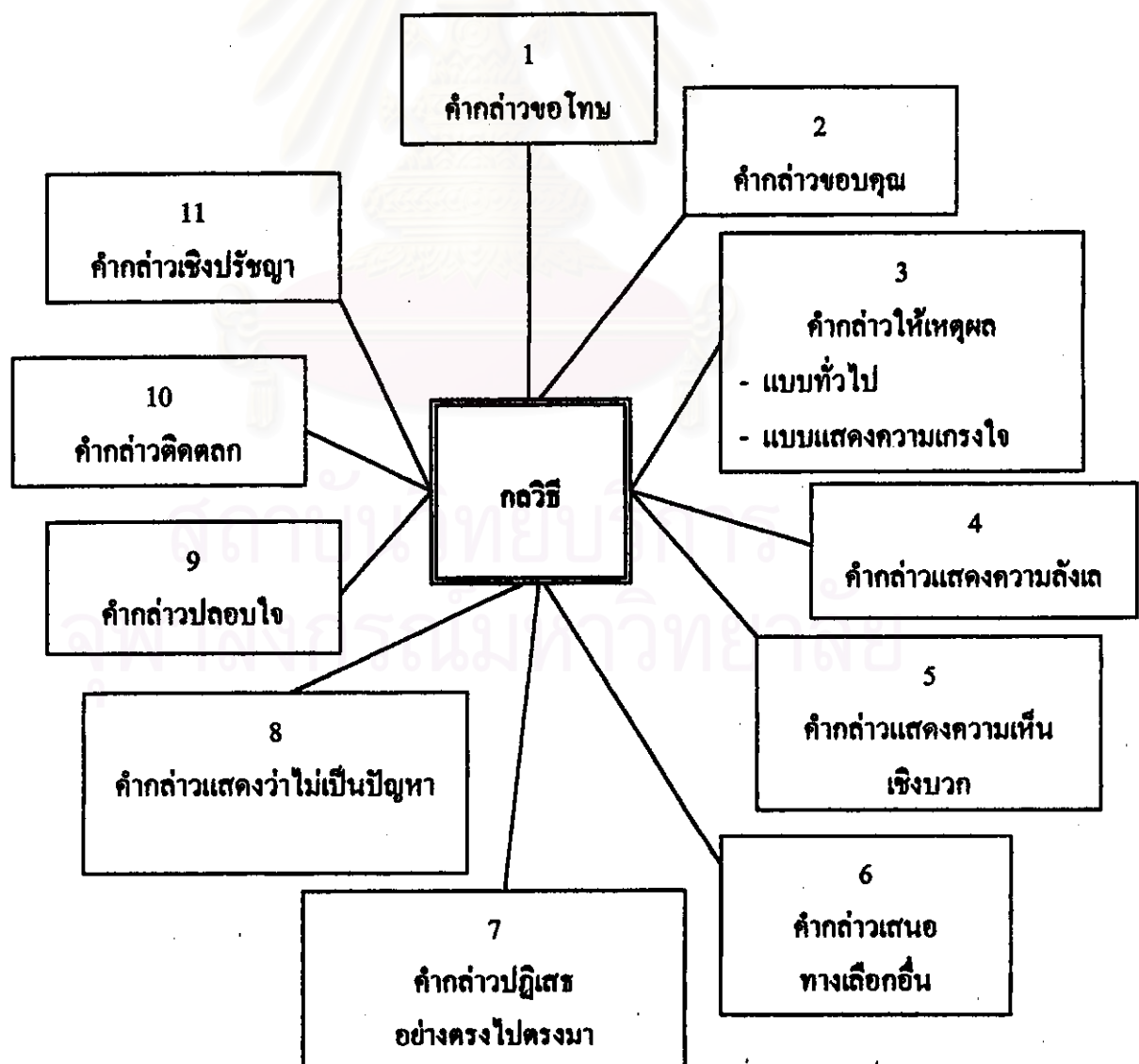
สถานภาพทางสังคมมีบทบาทต่อการเลือกใช้กลวิธีการปฏิเสธการขอร้อง เนื่องจากการเลือกใช้กลวิธีการปฏิเสธยังขึ้นกับสถานการณ์อยู่มาก

4.2 การปฏิเสธข้อเสนอ

4.2.1 กลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอของนักศึกษาอเมริกัน

ในทำนองเดียวกันกับในสถานการณ์การปฏิเสธการขอร้อง หลังจากจัดระเบียบข้อมูลของการปฏิเสธข้อเสนอแล้ว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามที่ได้กล่าวในหัวข้อ 3.3.1 สามารถจำแนกกลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอได้ทั้งสิ้น 11 กลวิธี และมีเพียงกลวิธีเดียวที่พบกลวิธีย่อยคือกลวิธีการกล่าวให้เหตุผลคั่งจะแสดงในแผนภาพที่ 2 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 กลวิธีและกลวิธีย่อยในการปฏิเสธข้อเสนอของนักศึกษาอเมริกัน



กตวีธีและกตวีธีย่อที่พบมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้คำกล่าวขอโทษ การใช้คำกล่าวขอโทษในการปฏิเสธข้อเสนอ ไม่พบในทุกสถานการณ์เหมือนดังที่พบในการปฏิเสธการขอร้องและพบเพียงรูปแบบเดียวคือการขอโทษแบบทั่วไปไม่พบคำกล่าวขอโทษแบบขอรับการให้อภัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่า การปฏิเสธข้อเสนอเป็นการปฏิเสธเมื่อผู้ปฏิเสธจะได้รับประโยชน์มิได้เสียประโยชน์ดังเช่นการปฏิเสธการขอร้อง นักศึกษาอเมริกันจึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกล่าวขอโทษมากนัก และด้วยเหตุผลเดียวกันการขอรับการให้อภัยจึงไม่เกิดขึ้นเลย ตัวอย่างมีดังนี้

“เสนอไปส่งที่บ้าน”

(43) Sorry, I have to get home fast.

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(44) I'm sorry. I like where I live. I think you will find someone better for the job.

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นว่า เมื่อมีการใช้คำกล่าวขอโทษมักตามด้วยคำกล่าวให้เหตุผลในลักษณะเดียวกับที่พบในการปฏิเสธการขอร้อง ประเด็นที่น่าสังเกตคือ นักศึกษาอเมริกันใช้การกล่าวขอโทษใน 2 สถานการณ์เท่านั้น คือ สถานการณ์ที่ 2 “เสนอจะไปส่งที่บ้าน” ซึ่งผู้ปฏิเสธเป็นเพื่อนกับผู้เสนอ และสถานการณ์ที่ 10 “เสนอตำแหน่งใหม่ให้” ซึ่งผู้ปฏิเสธเป็นลูกน้องของผู้เสนอ ที่เป็นเช่นนี้ เป็นไปได้ว่านักศึกษามีความรู้สึกขบขันซึ่งใจในข้อเสนอดังกล่าวมากกว่าข้อเสนอที่ให้ในสถานการณ์อื่นๆ จึงมีความต้องการที่จะใช้คำกล่าวขอโทษเมื่อไม่มีความประสงค์ที่จะกระทำตามข้อเสนอ นั้น

2. การใช้คำกล่าวขอบคุณ กตวีธีนี้ ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ขาดมิได้เลยในการปฏิเสธข้อเสนอ เช่นเดียวกับคำกล่าวขอโทษในการปฏิเสธการขอร้อง ตัวอย่างมีดังนี้

“เสนอจะให้ยืมเงิน”

(45) Thank you so much, Joe, but I believe it's taken care of already.

(46) Thanks but I have someone else in mind.

“เสนอตำแหน่งใหม่ให้”

(47) Thanks for your confidence in me but I'm not ready to relocate.

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นว่าคำกล่าวขอบคุณมักอยู่ในรูปของ “Thank you, but...” เสมอ ซึ่งก็คือหลังจากคำกล่าวขอบคุณ มักมีการใช้คำกล่าวในเหตุผลและในคำ

กล่าวขอบคุณ บางครั้งมักมีการเติมวลีเข้าไป เพื่อเพิ่มความหนักแน่น เช่น “so much” ที่พบในข้อความที่ (45) หรือผู้ปฏิเสธ (ลูกน้อง) อาจมีการเติมวลีเข้าไปเพื่อแสดงให้ผู้เสนอ (เจ้านาย) รู้ว่าตนมีความซาบซึ้งใจเพียงใด ที่เจ้านายเสนอตำแหน่งใหม่ให้ ดังที่พบในข้อความที่ (47) คือ “(Thanks) for your confidence in me.” และประเด็นที่น่าสังเกตคือ ถ้ามีคำกล่าวขอบคุณแล้ว ก็จะไม่พบคำกล่าวขอโทษเลย

3. การใช้คำกล่าวให้เหตุผล ผู้ปฏิเสธจะใช้คำกล่าวแสดงเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงไม่รับข้อเสนอ นั้น ซึ่งเหตุผลนั้นมีทั้งที่เฉพาะเจาะจงมากและน้อย และในการปฏิเสธข้อเสนอสามารถจำแนกกลวิธีการกล่าวให้เหตุผลได้เป็น 2 กลวิธีย่อยคือ

3.1 การใช้คำกล่าวให้เหตุผลแบบทั่วไป คือ ผู้ปฏิเสธมีการกล่าวอ้างเหตุผล หรือความจำเป็นที่ตนไม่สามารถรับข้อเสนอ นั้นได้ ตัวอย่างมีดังนี้

“เสนอไปส่งที่บ้าน”

(48) Thank you but I have to go the opposite way.

“เสนอให้ยืมเงิน”

(49) I' m OK. I' m getting from someone else.

3.2 การใช้คำกล่าวให้เหตุผลแบบแสดงความเกรงใจ กลวิธีย่อยนี้ไม่พบในการปฏิเสธการขอร้องเลย จึงเป็นข้อแตกต่างอีกประการหนึ่งของการปฏิเสธการขอร้องและปฏิเสธข้อเสนอ ตัวอย่างที่พบมีดังนี้

“เสนอไปส่งที่บ้าน”

(50) Thanks, but no thanks, it would be troublesome for you.

“เสนอเข้าเวรแทน”

(51) No, that would be too much for you. Thanks for the offer.

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่าผู้ปฏิเสธใช้ผู้เสนอเป็นศูนย์กลาง โดยอ้างว่า จะเป็นการลำบากหรือสร้างปัญหาให้แก่ผู้เสนอถ้าผู้ปฏิเสธรับข้อเสนอ นั้น จึงเป็นคำกล่าวให้เหตุผลแบบแสดงความเกรงใจ เป็นที่น่าสังเกตว่ามักพบการใช้กลวิธีย่อยนี้ในสถานการณ์ที่จะทำความลำบากให้แก่ผู้ให้ข้อเสนอ โดยเฉพาะสถานการณ์ที่ 2 “เสนอจะไปส่งที่บ้าน” คือเพื่อนปฏิเสธเพื่อนที่เสนอจะไปส่งที่บ้าน แต่บังเอิญว่าอยู่คนละทางกัน และจะไม่พบในสถานการณ์ที่เป็นการเสนอประโยชน์ให้ เช่น “เสนอให้ขอรับทุนการศึกษา” หรือ “เสนอตำแหน่งใหม่”

4. การใช้คำกล่าวแสดงความลังเล ผู้ปฏิเสธใช้คำกล่าวแสดงความลังเลเพื่อที่จะทำให้การปฏิเสธดูอ่อนลง เช่นเดียวกับการปฏิเสธการขอร้อง คำหรือวลีที่ใช้ เช่น “just”, “really”, “I feel”, “I think” ตัวอย่างมีดังนี้

“เสนอให้ขอรับทุน”

(52) I don't really need the scholarship, I'd really like if someone else got it, thank you anyway.

(53) I feel someone else would be in better need than I.

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(54) That's very nice for me - my husband just doesn't want our family to move anywhere.

การใช้ “really” ในข้อความที่ (52) เป็นการใช้เพื่อทำให้การปฏิเสธดูอ่อนลง เช่นเดียวกับที่ใช้ใน (22) ในการปฏิเสธการขอร้อง และการใช้ “just” ในข้อความที่ (54) ก็มีจุดประสงค์ในทำนองเดียว ส่วนการใช้ “I feel” ใน (53) เป็นการใช้ทำให้คำกล่าวให้เหตุผลที่ตามมาคือ “someone else would be in better need than I” ดูไม่แข็งกร้าวเกินไปนัก

5. การใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก นักศึกษาอเมริกันนิยมใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกในการปฏิเสธข้อเสนอทำนองเดียวกับที่ใช้ในการปฏิเสธการขอร้อง ดังตัวอย่าง

“เสนอจะให้ยืมเงิน”

(55) That's nice but it's OK.

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(56) It sounds good but I can't move.

(57) I'd love to but I want to stay here.

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่า ผู้ปฏิเสธใช้การกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกในความหมายว่า “ก็ดีนะ”, “ดูก็น่าจะดี”, “ฉันก็อยากจะรับไว้” เพื่อให้ผู้เสนอรู้สึกว่าการปฏิเสธก็อยากที่จะรับข้อเสนอ นั้น และมักตามด้วยคำกล่าวให้เหตุผลต่างๆ

นอกจากนี้คำกล่าวแสดงความชื่นชม ก็จัดเป็นคำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกอีกลักษณะหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะมีข้อแตกต่างกับการแสดงความเห็นเชิงบวกในตัวอย่างที่ (55), (56) และ (57) อยู่บ้าง กล่าวคือ คำกล่าวแสดงความชื่นชม จะเป็นการที่ผู้ปฏิเสธกล่าวชื่นชมผู้ให้ข้อเสนอ มิใช่เป็นคำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกต่อสิ่งที่ได้รับการเสนอให้ แต่ผู้วิจัยก็จัดให้อยู่ในกลวิธีเดียวกัน เนื่องจากเห็นว่าผู้ปฏิเสธมีจุดประสงค์เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่ามีความชื่นชม ชาบซึ่งใจ

หรือพอใจมากที่ผู้เสนอ เสนอสิ่งที่ดี ๆ ให้และมักตามด้วย “but” พร้อมคำกล่าวแสดงเหตุผลเสมอ และเป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกลักษณะนี้จะ ไม่พบในการปฏิเสธการขอร้อง แต่จะพบในการปฏิเสธข้อเสนอ ดังตัวอย่าง

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(58) You are most kind, Mr. Wilson's, but my roots and family are here and I feel I should stay.

“เสนอเข้าเวรแทน”

(59) You're very thoughtful, Karen, but my own shift fit better into my schedule.

จากข้อความที่ (58) ลูกน้องกล่าวชื่นชมเจ้านายว่า ใจดีมากที่เสนอตำแหน่งใหม่ และตามด้วยเหตุผลที่เขาไม่สามารถจะรับไว้ได้ ในทำนองเดียวกับในข้อความที่ (59) เจ้านายก็ชื่นชมลูกน้องที่อาสาจะเข้าเวรแทนให้

6. การใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น ในกลวิธีนี้ไม่พบกลวิธีย่อยดังที่พบในการปฏิเสธการขอร้อง แต่พบเพียงรูปแบบเดียวคือ การใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น โดยขอเปลี่ยนแปลงข้อเสนอหรือขอร้องเมื่อจำเป็นจริงๆ ดังตัวอย่าง

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(60) I'm really happy here, Mr. Wilson and I'd like to discuss the possibility of a raise here.

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นว่า ลูกน้องปฏิเสธเจ้านายโดยเสนอทางเลือกอื่นให้ว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะได้รับการขึ้นเงินเดือน แต่ไม่ต้องย้ายไปทำงานที่เมืองอื่น (เนื่องจาก “ตำแหน่งใหม่” ที่เจ้านายเสนอให้ นั้น ถึงแม้ว่าเงินเดือนจะสูงกว่าแต่ก็ต้องย้ายไปทำงานที่เมืองอื่น) หรือการกล่าวเสนอทางเลือกอื่นอีกลักษณะหนึ่ง เช่น

“เสนอเข้าเวรแทน”

(61) Thanks for offering, but if I really have to leave I'll let you know.

ส่วนที่ขีดเส้นใต้ในข้อความดังกล่าว ก็เป็นการแสดงเงื่อนไขเช่นกัน โดยกล่าวเกินนัยว่าในขณะนี้ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เสนอ (คือลูกน้อง) มาอยู่เวรแทนให้ แต่ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องไปแล้วก็จะยอมรับในข้อเสนอนั้น หรือ ผู้ปฏิเสธอาจจะใช้คำกล่าวเสนอให้ผู้อื่นแทนตน ดังตัวอย่าง

“เสนอให้ขอรับทุน ”

(62) Thanks but you need to give it to somebody else.

“เสนอตำแหน่งใหม่”

(63) I'm sorry. I like where I live I think you will find someone better for the job.

การกล่าวลักษณะเช่นนี้เป็นการบอกให้ผู้เสนอพิจารณาคนอื่นที่ “เหมาะสมกว่า” หรือ “น่าจะดีกว่า” แทน ซึ่งก็จัดเป็นคำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น เหตุผลที่ผู้วิจัยไม่จัดการกล่าวลักษณะเช่นนี้ให้เป็นคำกล่าวแนะนำเชิงเปิดความรับคิดชอบเช่นที่พบในการปฏิเสธการขอร้อง ก็เนื่องจากว่าเป็นการที่ผู้ปฏิเสธได้รับการเสนอที่เป็นประโยชน์ มิใช่ถูกขอร้องให้กระทำการบางสิ่งบางอย่างที่เป็นการเสียประโยชน์ดังที่พบในการปฏิเสธการขอร้อง

7. การใช้คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา ในการปฏิเสธข้อเสนอ มักพบคำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้คำว่า “no” และมักตามด้วยคำกล่าวให้เหตุผลหรือคำกล่าวขอบคุณ ขณะที่มักพบการใช้ “can't” ในการปฏิเสธการขอร้อง ดังตัวอย่าง

“เสนอไปส่งที่บ้าน”

(64) No, it's too far out of your way.

“เสนอให้ขอรับทุน”

(65) No, thanks, give it to someone else who needs it

จากข้อความข้างต้น ผู้ปฏิเสธใช้คำว่า “no” ซึ่งจะเป็นการปฏิเสธที่ตรงประเด็นที่สุด ซึ่งนักศึกษาอเมริกันมีการใช้กลวิธีนี้ในทุกสถานการณ์การปฏิเสธข้อเสนอ

8. การใช้คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหา ผู้ปฏิเสธใช้กลวิธีนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่ายังไม่ต้องการความช่วยเหลือ เนื่องจากยังมีหนทางที่จะแก้ปัญหาได้ ตัวอย่างมีดังนี้

“เสนอไปส่งที่บ้าน”

(66) No, it's OK. You don't have to go out of your way.

“เสนอเข้าเวรแทน”

(67) That's alright. I have it handle.

จะเห็นว่าเมื่อมีการใช้คำกล่าวกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหา เช่น “it's OK” หรือ “that's alright” แล้ว ผู้ปฏิเสธมักจะใช้คำกล่าวให้เหตุผลตามมาด้วย เพื่อเป็นการยืนยันว่ายังไม่ต้องการความช่วยเหลือ หรือ ไม่ต้องการสิ่งที่ได้รับการเสนอให้จริงๆ

9. การใช้คำกล่าวปลอบใจ ผู้ปฏิเสธใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ที่มีการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหาย คือ ทำกระดางดอกไม้แตก ดังตัวอย่าง

“ขอใช้คำกระดางดอกไม้”

(68) Don't worry. You did not intend to break it.

(69) It was just an accident Tom, please think nothing of it. I wasn't very fond of the pot anyway.

(70) It's alright, Jesus loves you.

จากข้อความข้างต้น ไม่ว่าผู้ปฏิเสธจะกล่าวในรูปแบบใด เช่น "Don't worry" หรือ "please think nothing of it" หรือ "Jesus loves you" ย่อมมีเจตนาเดียวกันคือ ต้องการที่จะปลอบใจผู้เสนอให้รู้สึกสบายใจไม่เป็นทุกข์ และไม่ต้องคิดที่ต้องชดใช้สิ่งใดๆ เลย แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาอเมริกันมักใช้คำกล่าวปลอบใจในรูปแบบ "don't worry" มากกว่ารูปแบบอื่น และมักถามด้วยคำกล่าวให้เหตุผล เช่น ในข้อความที่ (68)

10. การใช้คำกล่าวกล่าวคิดตก ถึงแม้จะพบนักศึกษอเมริกันใช้กลวิธีนี้เพียงครั้งเดียวในสถานการณ์ "เสนอชดใช้ค่ากระถางดอกไม้" แต่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ดังในข้อความต่อไปนี้

"ชดใช้ค่ากระถางดอกไม้"

(71) No, that's alright. It just cut off your left hand.

จะเห็นว่าแทนที่ผู้ปฏิเสธจะใช้คำกล่าวให้เหตุผลหลังจากคำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหาดังในข้อความที่ (66) และ (67) ผู้ปฏิเสธเลือกใช้คำกล่าวคิดตก เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของผู้ให้ข้อเสนอ

11. การใช้คำกล่าวเชิงปรัชญา หลังจากกล่าวปลอบใจ หรือคำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหา บางครั้งนักศึกษอเมริกันมักมีการใช้คำกล่าวเชิงปรัชญาด้วย ตัวอย่างมีดังนี้

"ชดใช้ค่ากระถางดอกไม้"

(72) No, that's alright. Accidents happen. Nobody's perfect.

(73) Don't worry about it., accidents happen.

ส่วนที่ขีดเส้นใต้ข้างต้น มองดูผิวเผินแล้วจะคล้ายกับคำกล่าวให้เหตุผลมาก แต่ที่ผู้วิจัยจัดแยกเป็นอีกกลวิธีหนึ่งเนื่องจากการกล่าวลักษณะนี้จะมีเนื้อหาเชิงปรัชญา คือผู้ปฏิเสธต้องการที่จะบอกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติธรรมดา และสามารถเกิดได้กับมนุษย์ทุกคน

4.2.2 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอของนักศึกษอเมริกัน

ในทำนองเดียวกันการปฏิเสธการขอร้อง ผู้วิจัยต้องการทราบว่า กลุ่มนักศึกษอเมริกันโดยรวมนั้น มีการใช้กลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอต่างๆ มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงจะงนบอัตราการใช้กลวิธีต่างๆ นำเสนอ โดยตารางดังนี้

ตารางที่ 7 ความถี่ในการปรากฏของกถาวิธีการปฏิเสธข้อเสนอของนักศึกษา
อเมริกัน (เรียงลำดับจากที่พบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)

คำศัพท์และกถาวิธีที่พบ	จำนวนครั้งการปรากฏ	ร้อยละการปรากฏ
1. คำกล่าวให้เหตุผล	232	35.5
2. คำกล่าวขอบคุณ	133	20.3
3. คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา	76	11.6
4. คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหา	60	9.2
5. คำกล่าวแสดงความลังเล	42	6.4
6. คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวก	34	5.2
7. คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น	28	4.3
8. คำกล่าวปลอบใจ	26	4.0
9. คำกล่าวขอโทษ	12	1.8
10. คำกล่าวเชิงปรัชญา	10	1.5
11. คำกล่าวติดตลก	1	0.2
รวม	654	100

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า การใช้คำกล่าวให้เหตุผลเป็นกถาวิธีที่พบมากที่สุด คือ จำนวนร้อยละ 35.5 รองลงมา คือ คำกล่าวขอบคุณ ซึ่งเป็นกถาวิธีที่พบเฉพาะในการปฏิเสธข้อเสนอ ส่วนคำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมาพบ 76 ครั้ง ใกล้เคียงกับที่พบในการปฏิเสธการขอร้อง ซึ่งพบ 87 ครั้ง และประเด็นที่น่าสนใจคือ นักศึกษาอเมริกันใช้คำกล่าวแสดงความลังเลถึง 42 ครั้ง ในขณะที่พบการใช้ในการปฏิเสธการขอร้องเพียง 17 ครั้ง

นอกจากนี้ในการใช้คำกล่าวให้เหตุผลนั้น พบว่าสามารถจำแนกได้เป็นกถาวิธีย่อยด้วย ดังในแผนภาพที่ 2 ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอความถี่ในการปรากฏของกถาวิธีย่อยทั้ง 2 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ความถี่ในการปรากฏของกลวิธีย่อยในกลวิธีการใช้ คำกล่าวให้เหตุผลของกลุ่มนักศึกษามอริกัน

	กลวิธีการใช้คำกล่าวให้เหตุผล		รวม
	แบบทั่วไป	แบบแสดงความเกรงใจ	
จำนวนครั้งการปรากฏ	209	23	232
ร้อยละการปรากฏ	90.0	10.0	100

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า ในการปฏิเสธข้อเสนอนั้น นักศึกษามอริกันส่วนใหญ่ใช้คำกล่าวให้เหตุผลแบบทั่วไป ส่วนคำกล่าวให้เหตุผลแบบแสดงความเกรงใจนั้น มักพบในสถานการณ์ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือ เช่น “เสนอไปส่งที่บ้าน”, “เสนอให้ยืมเงิน” หรือ “เสนอเช่ารถแทน”

4.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอนักศึกษามอริกันกับสถานภาพทางสังคม

ในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งคู่สนทนามีสถานภาพทางสังคมต่างกันนั้น พบว่ามีการเลือกใช้กลวิธีการปฏิเสธต่าง ๆ มากน้อยต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะแสดงในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความถี่ในการปรากฏของพฤติกรรมการปฏิเสธข้อเสนอนักศึกษา
อเมริกันจำแนกตามสถานการณณ์

กตวิธี	ชื่อสถานการณณ์และสถานภาพทางสังคมของผู้ปฏิเสธข้อเสนอนักศึกษา						รวม
	เสนอขอ ใช้ค่า กระดาง คอกไม้ (สูงกว่า)	เสนอ เข้าวรร แทน (สูงกว่า)	เสนอให้ ขอรับทุน (ต่ำกว่า)	เสนอ ตำแหน่ง ใหม่ (ต่ำกว่า)	เสนอไป ตั้ง ที่บ้าน (เท่ากัน)	เสนอให้ ยืมเงิน (เท่ากัน)	
- คำกล่าวให้เหตุผล	31	37	37	45	41	41	232
- คำกล่าวขอบคุณ	2	24	30	9	30	38	133
- คำกล่าวปฏิเสธอย่าง ตรงไปตรงมา	12	12	11	9	18	14	76
- คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่น	-	4	16	4	3	1	28
- คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็น ปัญหา	24	17	1	-	7	11	60
- คำกล่าวแสดงความ ถึงเล	-	3	23	10	3	3	42
- คำกล่าวแสดงความเห็น เชิงบวก	-	4	7	15	1	7	34
- คำกล่าวปลอบใจ	26	-	-	-	-	-	26
- คำกล่าวขอโทษ	-	-	-	9	3	-	12
- คำกล่าวจริงปรีชา	10	-	-	-	-	-	10
- คำกล่าววิตถลก	1	-	-	-	-	-	1

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาการใช้คำกล่าวให้เหตุผล พบว่ามีปริมาณการใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ไม่ว่าผู้ปฏิเสธจะมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่า ต่ำกว่า หรือเท่ากันกับผู้เสนอ และเมื่อพิจารณาลักษณะความรุนแรงของสถานการณณ์ กล่าวคือในสถานการณณ์ที่มีความรุนแรงในการให้ข้อเสนอในอัตราที่มาก คือ “เสนอเข้าวรรแทน” และ “เสนอให้ยืมเงินนั้น” ก็มีปริมาณการใช้คำกล่าวให้เหตุผลไม่ต่างจากสถานการณณ์อื่นเท่าใดนัก ส่วนการใช้คำกล่าวขอบคุณ พบประเด็นที่น่าสังเกตคือ มีการใช้น้อยในสถานการณณ์ “เสนอขอใช้ค่ากระดางคอกไม้” และ “เสนอตำแหน่งใหม่” ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า ใน “เสนอขอใช้ค่ากระดางคอกไม้” นั้นเป็นสถานการณณ์ที่คนสวนมีการกระทำให้เกิดความเสียหาย (คือกระทำกระดางคอกไม้แตก) แล้วเสนอที่จะชดเชย นักศึกษาอเมริกันจึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกล่าวขอบคุณนัก ส่วนใน “เสนอตำแหน่งใหม่” ก็พบการกล่าวขอบคุณน้อยเช่นกัน จึงเป็นไปได้ว่า

ในสถานการณ์เช่นนี้ การที่เจ้านายเสนอให้ไปรับตำแหน่งใหม่ที่ต่างจังหวัดนั้น มีส่วนที่เป็นผลประโยชน์ของบริษัทอยู่ด้วย จึงไม่มีการใช้คำกล่าวขอบคุณมากนัก ต่างกับใน “เสนอให้ขอรับทุน” จะพบการใช้คำกล่าวขอบคุณมากกว่า เนื่องจากอาจารย์ไม่ได้ประโยชน์ใดๆ จากการเสนอให้นักศึกษาขอรับทุน

ส่วนการใช้คำกล่าวปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมานั้น พบการใช้ในทุกสถานการณ์ในปริมาณไม่มากนัก และใกล้เคียงกัน จึงไม่สามารถสรุปบทบาทของสถานภาพทางสังคมได้ กลวิธีถัดมาคือการใช้คำกล่าวเสนอทางเลือกอื่นนั้น พบการใช้ไม่มากนัก และพบการใช้มากที่สุด (16 ครั้ง) ใน “เสนอให้ขอรับทุน” นอกจากนี้นักศึกษาอเมริกันไม่ใช้คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหาเลยหรือใช้น้อยมากในสถานการณ์ “เสนอตำแหน่งใหม่” และ “เสนอให้ขอรับทุน” คำลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่เป็น การเสนอประโยชน์ให้ มิใช่เป็นการเสนอความช่วยเหลือ ผู้ปฏิเสธจึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะใช้คำกล่าว เช่น “That’s OK./alright.” แต่จะใช้การกล่าวขอบคุณแทนมากกว่าประกอบด้วย ผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ให้ข้อเสนอด้วย ส่วนในสถานการณ์ที่เป็น การเสนอความช่วยเหลือคือ “เสนอเข้าเวรแทน” เพื่อเจ้านายจะได้กลับไปดูแลลูกสาวที่ป่วย หรือ “เสนอให้ยืมเงิน” เนื่องจากกำลังขาดเงินอย่างมากนั้น พบว่านักศึกษาอเมริกันใช้คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหาในความถี่ที่มากขึ้น และอีกประเด็นหนึ่งคือ เมื่อมีการกระทำความผิดแล้วเสนอที่จะชดใช้ใน “เสนอชดใช้ค่ากระถางดอกไม้” นั้น พบการกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหามากที่สุดในขณะที่พบการกล่าวขอบคุณน้อยมาก (เพียง 2 ครั้ง) ซึ่งก็ไม่น่าแปลกใจที่นายจ้างจะกล่าว “ไม่เป็นไร” แทน “ขอบคุณ” เมื่อต้องปฏิเสธลูกจ้างที่ทำกระถางดอกไม้แตกแล้วเสนอที่จะชดใช้

ในการใช้คำกล่าวแสดงความงัดและ การใช้คำแสดงความเห็นเชิงบวกนั้น พบแนวโน้มการใช้มากในสถานการณ์ “เสนอให้ขอรับทุน” และ “เสนอตำแหน่งใหม่” ซึ่งผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ให้ข้อเสนอ นักศึกษาอเมริกันใช้คำแสดงความงัด เช่น “I think..”, “I feel..”, “maybe..” หรือ “I’d rather..” ค่อนข้างมากในส่วนของการแสดงเหตุผล ทำให้เหตุผลดูไม่แข็งกร้าวเกินไปนัก ส่วนการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกนั้น ส่วนใหญ่พบในลักษณะของการกล่าวแสดงความชื่นชม เช่น “I’m grateful that you’re thinking of my future..” หรือ “You are most kind..” แล้วจึงกล่าวให้เหตุผลตามมา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการใช้คำแสดงความชื่นชม อาจจะแสดงความรู้สึกซาบซึ้งใจให้กับผู้ให้ข้อเสนอได้ดีกว่าการใช้คำกล่าวขอบคุณ ส่วนใน “เสนอให้ยืมเงิน” นั้น ถึงแม้ว่าผู้ปฏิเสธกับผู้เสนอจะมีสถานภาพทางสังคมเท่ากัน แต่มีแนวโน้มการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกมาก รองลงมาจาก “เสนอ

ตำแหน่งใหม่” จึงอาจเป็นไปได้ว่าผู้ปฏิเสธต้องการแสดงความซาบซึ้งใจ เมื่อเพื่อนจะช่วยเหลือ โดยหยิบยื่นเงินให้ยืมเมื่อยามเดือดร้อน

ส่วนการใช้คำกล่าวขอโทษ นักศึกษาอเมริกันมักไม่ค่อยนิยมใช้ในการปฏิเสธข้อเสนอ ต่างกับที่นิยมใช้มากในการปฏิเสธการขอร้อง แต่อย่างไรก็ตามก็พบในสถานการณ์ “เสนอตำแหน่งใหม่” ในปริมาณที่มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากถูกน้องอาจคิดว่าการที่เจ้านายให้ย้ายที่ทำงานไปต่างจังหวัดเป็นผลประโยชน์ของบริษัท จึงกล่าวขอโทษที่กระทำตามที่เสนอไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะได้รับเงินเดือนเพิ่มก็ตาม ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ในสถานการณ์นี้พบการใช้คำกล่าวขอบคุณน้อยครั้งได้กล่าวแล้วข้างต้น

นอกจากนี้ในกลวิธีที่เหลือคือ การใช้คำกล่าวปลอบใจ คำกล่าวเชิงปรัชญาและคำกล่าวติดตลกนั้น พบเพียงในสถานการณ์ “เสนอขอใช้คำกระดางดอกไม้” ซึ่งมีการกระทำให้เกิดความเสียหาย จึงพบรูปแบบของการปฏิเสธที่ต่างออกไป แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่า การใช้กลวิธีดังกล่าวจะพบหรือไม่ หรือมีความแตกต่างอย่างไรในกลุ่มนักศึกษาไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น คงมีบางประเด็นที่สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาอเมริกันนิยมใช้คำกล่าวแสดงความงัด และคำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกมากขึ้นเมื่อผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ให้ข้อเสนอ ในขณะที่ถ้าผู้ปฏิเสธมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ให้ข้อเสนอแล้ว นักศึกษาอเมริกันมีแนวโน้มจะใช้คำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหามากขึ้น ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ในการปฏิเสธข้อเสนอนั้น สถานภาพทางสังคมมีบทบาทในบางแง่มุมต่อการเลือกใช้กลวิธีต่างๆ ถึงแม้ว่าจะยังเห็นไม่เด่นชัดก็ตาม

จากกลวิธีการปฏิเสธการขอร้องและกลวิธีการปฏิเสธข้อเสนอของนักศึกษอเมริกัน จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า คำกล่าวให้เหตุผลเป็นกลวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดในการปฏิเสธทั้ง 2 แบบ และลักษณะแตกต่างที่น่าสนใจระหว่างการปฏิเสธการขอร้องและการปฏิเสธข้อเสนอ คือ ในการปฏิเสธข้อเสนอ จะพบการใช้คำกล่าวขอบคุณ และคำกล่าวแสดงว่าไม่เป็นปัญหาในขณะที่ไม่พบกลวิธีเหล่านี้ในการปฏิเสธการขอร้อง แต่จะพบคำกล่าวขอโทษมากกว่า นอกจากนี้นักศึกษอเมริกันมีการใช้คำกล่าวแสดงความงัดในการปฏิเสธข้อเสนอมากกว่า ประเด็นที่น่าสังเกตอีกประเด็นหนึ่ง คือ นักศึกษอเมริกันมีการใช้คำกล่าวแสดงความเห็นเชิงบวกในปริมาณที่ใกล้เคียงกันระหว่างการปฏิเสธการขอร้อง และปฏิเสธข้อเสนอ นอกจากนี้สถานภาพทางสังคมระหว่างผู้ปฏิเสธและผู้ขอร้อง ไม่มีบทบาทเด่นชัดนักในการเลือกใช้กลวิธีการปฏิเสธการขอร้อง ในขณะที่จะเห็นเด่นชัดมากกว่าในการปฏิเสธข้อเสนอ ทั้งนี้ ลักษณะความรุนแรงของสถานการณ์ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับสถานภาพทางสังคมด้วย